

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาหารเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ร่างกายของคนเราต้องการอาหารเพื่อความเจริญเติบโต ให้พลังงาน และซ่อมแซมร่างกายให้มีสุขภาพดีแข็งแรงอยู่เสมอ แต่ปริมาณอาหารที่ควรได้รับในแต่ละมื้อต่อวันจะมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสถานะของแต่ละบุคคลโดยจะแตกต่างกันไปตามเพศ ตามวัย และภาวะความเจ็บป่วย ความต้องการอาหารในระดับบุคคล กลุ่มบุคคลหรือชุมชนจะเปลี่ยนแปลงและแตกต่างกันเป็นอย่างมาก เนื่องจากอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อม และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับโภชนาการ ภาวะโภชนาการเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความเสื่อมหรือความสมบูรณ์ในด้านสุขภาพ และชีวิตของคนที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหาร บุคคลหรือชนกลุ่มใดจะมีสุขภาพดีหรือด้อย วินิจฉัยได้จากสภาวะโภชนาการของบุคคลนั้น ๆ (สุชาติ โสมประยูร และคณะ, 2542)

พฤติกรรมการบริโภคอาหารของคนในแต่ละสังคมจะแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะส่งผลทำให้ภาวะโภชนาการมีความแตกต่างกัน ภาวะโภชนาการดีหรือภาวะทุพโภชนาการ (สุชาติ โสมประยูร และคณะ, 2533) เนื่องจากอาหารเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลต่อสุขภาพโดยตรง การรู้จักรับประทานอาหารให้เหมาะสมกับความต้องการของร่างกายจะทำให้เป็นคนที่มีสุขภาพดี นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของคนเรา ได้แก่ วิถีชีวิต สภาพเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม สังคม บริการทางการแพทย์ อาชีพ และพันธุกรรม ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อพฤติกรรมการรับประทานอาหารของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในแต่ละสังคม (จรววยพร ธรณินทร์, 2538)

สังคมโดยทั่วไปแบ่งคนออกเป็น 2 เพศ นั่นคือ เพศหญิง และเพศชาย ซึ่งในทางกายภาพนั้น บุคคลจะมีร่างกายเป็นเพศ (Sex) เพศใดเพศหนึ่งปรากฏให้เห็นเด่นชัดเท่านั้น มีบทบาททางเพศตามบรรทัดฐานที่สังคมได้กำหนดไว้เป็นตัวชี้นำ และกำกับพฤติกรรมให้กับบุคคลว่า พฤติกรรมหรือการกระทำใดที่ผู้หญิงและผู้ชายควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ หรือพฤติกรรมใดที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามจะพบว่าในสังคมทุกสังคมยังมีบุคคลอีกจำนวนหนึ่งที่มี

บทบาทหรือมีเอกลักษณ์ทางเพศที่ตรงข้ามกับเพศของตนเอง อีกทั้งยังมีความพึงพอใจทางเพศต่อเพศเดียวกันอีกด้วย เช่น “สาวประเภทสอง” ซึ่งเป็นชายที่มีพฤติกรรมการแสดงออกหรือลักษณะภายนอกที่ตรงข้ามกับเพศตนเอง นั่นก็คือการแสดงออกเป็นหญิง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ขัดกับบรรทัดฐานในเรื่องเพศที่สังคมกำหนด (สมฤดี สงวนแก้ว, 2546)

ปัจจุบันสังคมของเราได้พัฒนาไปกว้างไกล ทั้งทางด้านเทคโนโลยี สังคม และมุมมองทางความคิดต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่นกันกับการเปิดกว้างให้โอกาสทางสังคมกับสาวประเภทสอง ซึ่งมีความสามารถหลากหลายได้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการศึกษา เช่น อาจารย์ “ปิง ดาวทอง” อาจารย์สอนวิชาชีวเคมี หรือ “ครูลิลลี่” อาจารย์สอนวิชาภาษาไทย ทั้งสองคนที่กล่าวมาล้วนมีความสามารถในการสอนจนเป็นที่ยอมรับของนักเรียน ส่วนทางด้านการแสดง ได้แก่ “ม้า อรนภา” เมคอัพ อาร์ตติสชื่อดัง หรือ “ชนันนี่ ยูโฟร์” ซึ่งเคยเป็นนักร้องหนุ่มรูปหล่อ แต่ก็ผันตัวเองมาทำตามหัวใจต้องการ บุคคลทั้งสองต่างได้รับการยอมรับในสังคม ไม่เพียงเท่านี้ ชื่อเสียงของสาวประเภทสองยังได้ขจรไกลไปทั่วโลก จากความสวยงาม อ่อนหวานของสาวประเภทสองจนได้รับรางวัล Miss Queen of the Universe ถึง 3 ปีซ้อน (สาวประเภทสอง, 2546) สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการยอมรับจากสังคมว่าสาวประเภทสองไม่ใช่เรื่องเสียหาย ทั้งยังกล่าวได้ว่าสาวประเภทสองมีส่วนช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น ดูได้จากการแสดงโชว์ที่มีชื่อเสียงของสาวประเภทสอง ไม่ว่าจะเป็น ไชมอนเซียงใหม่ คาบาเรต์โชว์ ทิฟฟานี่โชว์ อัลคาซ่า หรือคาร์ลิปโซโชว์ เป็นต้น ธุรกิจสถานบันเทิงเหล่านี้ล้วนแต่มีนักแสดงสาวประเภทสองเป็นตัวดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาชมการแสดง ด้วยจุดเด่นที่ว่า สาวประเภทสองของไทยมีความอ่อนหวาน สง่างาม ฉลาด และสวย อีกทั้งยังมีความสามารถมากมาย (E.G. Allyn, 2539) จากการเข้าไปสำรวจและสังเกตของผู้ศึกษา พบว่า การแสดงโชว์ในเวลากลางคืน ถึงแม้จะเป็นงานหนักปานกลางแต่ในช่วงเวลาดังกล่าว ตามธรรมชาติของมนุษย์เป็นเวลาที่ร่างกายต้องการพักผ่อนเพื่อซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ และสาวประเภทสองที่แสดงโชว์ส่วนใหญ่มีอายุประมาณ 16-26 ปี มีการรับประทานที่ร้านอาหารตามสั่งเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งที่ไชมอนเซียงใหม่ คาบาเรต์ โชว์ มีร้านอาหารตามสั่งอยู่เพียงร้านเดียว อาจไม่เพียงพอต่อความต้องการในการรับประทานอาหาร เพราะประชากรเป็นวัยเจริญเติบโต ดังนั้นการพักผ่อนและรับประทานอาหารจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง

ตาราง 1.1 พลังงานที่ร่างกายต้องการในหนึ่งวันของผู้ใหญ่ชายและหญิงที่ประกอบกิจกรรมประเภทงานหนักปานกลาง

เพศ	อายุ (ปี)	น้ำหนัก (ก.ก.)	BMR กิโลแคลอรี/กก.	BMR factor	พลังงานที่กำหนด	
					กิโลแคลอรี	กิโลจูล
ชาย	20-29	58	27.0	1.78	2,800	11,700
	30-59	58	26.8	1.78	2,750	11,500
	60+	58	21.9	1.78	2,250	9,400
หญิง	20-29	50	24.6	1.64	2,000	8,350
	30-59	50	25.3	1.64	2,000*	8,350
	60+	50	22.4	1.64	1,850	7,750

ที่มา: คณะกรรมการการจัดทำข้อกำหนดสารอาหารประจำวันที่ร่างกายควรได้รับของคนไทย, 2532.

จากตาราง 1.1 เปรียบเทียบพลังงานที่ชายวัย 20-29 ปี ต้องได้รับในแต่ละวันคือ 2,800 กิโลแคลอรี และสำหรับหญิงวัย 20-29 ปี ต้องได้รับในแต่ละวันคือ 2,000 กิโลแคลอรี ต่างกันถึง 800 กิโลแคลอรี ทำให้เกิดคำถามว่า สาวประเภทสองมีการดูแลรูปร่างและการรับประทานอาหารเพื่อรักษารูปร่างอย่างไร ในเมื่อร่างกายเป็นชายควรได้รับสารอาหารและพลังงานที่ครบถ้วนดังชาย แต่อีกทางหนึ่งจะต้องรักษารูปร่างให้สวยงามดังหญิง

การบริโภคอาหารและภาวะโภชนาการของสาวประเภทสองเป็นเรื่องที่ยังไม่มีผู้ใดศึกษามาก่อน ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะโภชนาการของสาวประเภทสอง โดยคาดหวังผลที่ได้จะนำมาพิจารณาแก้ไขส่งเสริมพฤติกรรมบริโภคอาหารและประเมินภาวะโภชนาการของสาวประเภทสอง เพื่อประโยชน์ต่อสาวประเภทสองและบุคคลทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการบริโภคอาหารของสาวประเภทสอง
2. เพื่อศึกษาภาวะโภชนาการของสาวประเภทสอง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริโภคอาหารและภาวะโภชนาการของสาวประเภทสอง

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากร ทำการศึกษากับสาวประเภทสองที่แสดงโชว์ที่ Simon Chiang Mai Cabaret Show จำนวน 43 คน
 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาการบริโภคอาหารและภาวะโภชนาการของสาวประเภทสองที่ Simon Chiang Mai Cabaret Show

นิยามศัพท์เฉพาะ

สาวประเภทสอง หมายถึง เพศชายที่มีจิตใจและความต้องการจะเป็นหญิง มีความนึกคิด อารมณ์ ความต้องการและอุปนิสัยคล้ายหญิง อาจจะทำการผ่าตัด เปลี่ยนแปลง เสริม เต็มแต่ง ให้คล้ายหญิงมากที่สุด โดยผ่าตัดแปลงเพศ หรือไม่ก็ได้ (Peter A. Jackson & Gerard Sullivan, 2544)

การบริโภคอาหาร หมายถึง การรับประทานอาหารของสาวประเภทสองที่ปฏิบัติเป็นประจำและเป็นนิสัย ได้แก่ มื้ออาหาร ชนิดอาหาร ปริมาณที่รับประทาน หมู่อาหาร ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร เครื่องดื่มปกติ เครื่องดื่มพิเศษ ยาบำรุง และยาคุมกำเนิด

ภาวะโภชนาการ หมายถึง สภาพาสภาพของร่างกายที่เกิดจากการรับประทานอาหาร และการใช้ประโยชน์จากสารอาหารในร่างกาย ซึ่งการที่จะมีภาวะโภชนาการที่เหมาะสมได้นั้น ขึ้นอยู่กับการรับประทานอาหารที่เหมาะสม คือ มีสารอาหารครบถ้วนถูกส่วน และเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย (ประณีต ผ่องแผ้ว, 2539) ในการศึกษาครั้งนี้ ประเมินภาวะโภชนาการ โดยการชั่งน้ำหนัก และวัดส่วนสูง โดยใช้สูตร HWDI (ศักดิ์ดา พริ้งล้าภู, 2546) ค่าดัชนีมวลกาย Body Mass Index (BMI) และน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง Weight For Height ของเพศชายอายุ 5-18 ปี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. เป็นแนวทางในการป้องกันแก้ไขและพัฒนาปรับเปลี่ยนการบริโภคอาหารที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของสาวประเภทสอง
2. เป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับสาวประเภทสองในด้านอื่น ๆ ต่อไป